

2. Supreme Council of Ukraine (2014). *On amendments and ceasing invalid some legislative acts of Ukraine*, Law on Dec 28, 2014, № 6. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/76-19> (in Ukr.).
3. Parliament of Ukraine (2014). *On the status and social protection of citizens affected by the Chernobyl disaster*, Law of 28 February 1991, № 796. Available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/796-12> (in Ukr.).
4. Vnukova, N.M. (2006). *Socialjne strakhuvannja* [Social Insurance]. Kondor, Kyiv (in Ukr.).
5. Kropeljnycjka, S.O. (2013). *Socialjne strakhuvannja* [Social Insurance]. Centr uchbovoi literatury, Kyiv (in Ukr.).
6. Konoplina, Y.S. (2008). *Sotsialjne strakhuvannia* [Social insurance]. Sumy, SHS "Universytetska book", 224 p. (in Ukr.).
7. Savchenko, N.G. (2009). *Sotsialjne strakhuvannia* [Social Security]. Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv, 172 p. (in Ukr.).

УДК 336.71(477)

В.І. Рошило, к.е.н.,

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

КЛЮЧОВІ ПРОБЛЕМИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Анотація

На основі аналізу макроекономічної, соціально-економічної, фінансової ситуації в Україні охарактеризовано умови функціонування банківської системи. Проаналізовано результати діяльності банків, визначено тенденції кредитної та депозитної діяльності банків в умовах фінансово-економічної кризи. За результатами дослідження виявлено ключові проблеми банківської системи в сучасних умовах, серед яких виділено: обмежені можливості мобілізації ресурсів на ринку фінансових послуг та зміцнення кредитного потенціалу банків; високий рівень доларизації банківської системи, що підвищує залежність банків від коливань курсів іноземних валют; непопулярні регулятивні рішення НБУ; погіршення якості кредитного портфелю банків, суттєве зростання заборгованості за кредитами та їх неповернення; корупція у банківській системі. Для вирішення проблем банківської системи в сучасних умовах запропоновано низку системних заходів.

Ключові слова: криза, банківська система, інфляція, девальвація, депозитна діяльність, кредитна діяльність, облікова ставка.

В.И. Рошило, к.э.н.,

Черновицкий торгово-экономический институт КНТЕУ, г. Черновцы

КЛЮЧЕВЫЕ ПРОБЛЕМЫ БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

Аннотация

На основе анализа макроекономической, социально-экономической, финансовой ситуации в Украине охарактеризованы условия функционирования банковской системы. Проанализированы результаты деятельности банков, определены тенденции кредитной и депозитной деятельности банков в условиях финансово-экономического кризиса. По результатам исследования выявлены

ГРОШІ, ФІНАНСИ, КРЕДИТ

ключевые проблемы банковской системы в современных условиях, среди которых выделены: ограниченные возможности мобилизации ресурсов на рынке финансовых услуг и укрепления кредитного потенциала банков; высокий уровень долларизации банковской системы, повышающий зависимость банков от колебаний курсов иностранных валют; непопулярные регулятивные решения НБУ; ухудшение качества кредитного портфеля банков, существенный рост задолженности по кредитам и их невозврата; коррупция в банковской системе. Для решения проблем банковской системы в современных условиях предложен ряд системных мер.

Ключевые слова: кризис, банковская система, инфляция, девальвация, депозитная деятельность, кредитная деятельность, учетная ставка.

Постановка проблеми. У 2014-2015 рр. в Україні спостерігається найбільш глибока політична, економічна, банківська криза за усі роки незалежності. Політична нестабільність та військовий конфлікт на сході значно гальмують процеси економічного відновлення, стабілізації фінансової ситуації в Україні. Макроекономічна ситуація надалі погіршується. У 2014 р. відбулося найбільше за останні роки зменшення ВВП – на 6,8% [6], у 2015 р. негативна динаміка посилюється. За даними НБУ, якщо у 2014 р. індекс виробництва базових галузей становив -9,3%, то за січень-квітень він збільшився до -20,3% [9]. З початку 2015 р. промисловість у цілому показала падіння виробництва на 21,5%, будівництво – на 32,6%, навіть відносно стабільна роздрібна торгівля характеризується найбільшим за останні десятиріччя падінням, яке перевищило 25%, сільське господарство – на 4,8%. Має місце також прискорення інфляційних процесів, темп інфляції, який у 2014 р. становив 112,1%, у перші місяці 2015 р. значно зріс, зокрема у січні він становив 128,5% відносно січня 2014 р., а за січень-квітень 2015 р. – 142,7% відносно аналогічного періоду 2014 р. [9]. Слід відзначити також зростання дефіциту зведеного платіжного балансу до 13 млрд. дол. США та зниження золотовалютних резервів до критично низького рівня. Наведені факти свідчать про загострення фінансово-економічної кризи, що справлятиме негативний вплив і на банківську систему.

Значні загрози функціонуванню банківської системи несе зовнішня фінансова політика. Зростання обсягів зовнішніх запозичень і нарощування зовнішнього боргу значно послаблюють банківську систему України. Їх обслуговування і, відповідно, фінансування унеможливорює активізацію інвестиційних процесів через нестачу фінансових ресурсів.

Вкрай малим та недостатнім для підтримки національної грошової одиниці залишаються золотовалютні резерви в Україні, нестача яких обумовлює високі девальваційні ризики, які дестабілізують банківську систему і змушують керівництво НБУ приймати іноді недостатньо виважені рішення, які, як виявляється надалі, посилюють кризову ситуацію та виявилися більш дерегулятивними, ніж регулятивними.

Зазначені тенденції та багато інших чинників, які будуть розглянуті надалі, окреслюють значне коло проблем у банківській системі в сучасних умовах, що обумовлює значну актуальність даного напрямку дослідження.

Аналіз останніх публікацій. Сучасні проблеми розвитку банківської системи, аналіз умов її функціонування розглядають як відомі фахівці банківського сектору, так і науковці. Серед найбільш актуальних питань особливої уваги зазнали сучасний стан банківської системи, ризику і загрози банківській безпеці України, державне регулювання банківської системи, проблеми кредитної та депозитної діяльності банків тощо. Ці та інші аспекти функціонування банківської системи в історичному аспекті та у сучасних умовах досліджували Т. Болгар, В. Білошапка, Д. Гладких, М. Діба, О. Коптюх, А. Мороз, Т. Остапишин, Н. Погореленко, В. Сирота, О. Тридід [2; 4; 5; 11] та багато інших. Динамічність процесів, що відбуваються у фінансовій, банківській системах, в економіці потребують систематичного відстеження зміни ситуації у банківському секторі, виявлення ключових проблем.

Мета дослідження. Проаналізувати умови функціонування банківської системи, тенденції у банківському секторі та на цій основі визначити й охарактеризувати ключові проблеми банківської системи в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу. Банківська система в Україні наразі переживає найскрутніші часи і характеризується низкою системних проблем. Складні фінансово-економічні та соціальні умови значно ускладнили діяльність банків, через що їх кількість, за даними НБУ, у 2014 р. скоротилася на 17 банків, а за 5 місяців 2015 р. – ще на 18 [8]. У цілому станом на 22.04.2015 у переліку банків України, які знаходяться на ліквідації, було зареєстровано 41 банк [10]. З одного боку, на банківському ринку залишаються найміцніші фінансові установи, а з іншого боку, це провокує недовіру до вітчизняної банківської системи. Постійне збільшення кількості вкладників проблемних банків, які не можуть отримати свої кошти, провокує зростання соціальної напруженості.

За даними НБУ, у 2014-2015 рр. спостерігається значне погіршення результатів діяльності банків (рис. 1). За останні сім років лише у 2008-2009 та 2012-2013 рр. банківська система функціонувала хоча із незначним, але позитивним результатом своєї діяльності. За результатами 2014 р. збитки банків перевищили 50 млрд. грн., а за перші місяці 2015 р. вони зросли ще майже на 30 млрд. грн. і станом на 1.05.2015 склали більш як 82 млрд. грн.

Найбільше занепокоєння викликає показник рентабельності капіталу банків. Протягом 2012-2013 рр. після від'ємної рентабельності капіталу у 2009-2011 рр. вона була позитивною, 3,03 та 0,81% відповідно. За результатами 2014 року рентабельність капіталу знизилася до -30,46%, а за

ГРОШІ, ФІНАНСИ, КРЕДИТ

перші місяці 2015 р. впала до критичного показника – 232%. Як відзначається у матеріалах «Банківська система 2015: виклики та перспективи», підготовлених до парламентських слухань на тему «Про шляхи стабілізації банківської системи України», значні збитки банківського сектору спричинило підвищення обсягів відрахувань у резерви на можливі втрати від активних операцій внаслідок погіршення кредитного портфеля через зовнішні шоки. Тільки за 2014 рік банки здійснили відрахувань у резерви на суму 103 млрд. гривень. Це стало визначальним чинником зниження ефективності банківської системи [1]. Отже, рівень використання ресурсів і капіталу банками є вкрай низьким, що потребує визначення негайних антикризових заходів для запобігання подальшого руйнування банківської системи, без відродження якої неможливим буде економічний розвиток країни.

Рис. 1. Динаміка результату діяльності банків в Україні у 2008-2015 рр.*

*Розроблено автором на основі даних НБУ [3; 8]

Крім зазначених причин, негативний фінансовий результат у банківській системі обумовлений також наступними обставинами: значними структурними змінами в доходах банків у бік зростання частки зростання комісійних доходів та результату від торговельних операцій і зменшення процентних доходів, а також збільшенням витрат банків, які лише за січень-лютий 2015 р. зросли у 3,7 рази порівняно із аналогічним періодом 2014 р. і становили 26,4 млрд. грн. (в основному за рахунок збільшення обсягів відрахувань у резерви) [3].

Болючим питанням наразі залишається мобілізація фінансових ресурсів у банківському секторі. Незважаючи на значне погіршення фінансово-

економічної ситуації, загальний обсяг депозитів банків все ж таки збільшився на 5,1 млрд. грн., або на 0,76%, у той же час у 2013 р. приріст депозитів склав 17,1%. У 2014 р. спостерігається скорочення обсягу депозитів фізичних осіб на 5,4% (рис. 2), причинами чого стали, з одного боку, погіршення соціально-економічної ситуації, а з іншої – підвищення недовіри до банківської системи. Через зниження реальних доходів населення, зростання цін на комунальні послуги, продовольчі та непродовольчі товари суттєво скорочується обсяг заощаджень. Якщо у третьому кварталі 2014 р. обсяг заощаджень населення становив 39 282 млн. грн., то у четвертому кварталі він скоротився до 132 млн. грн. [3], або майже у триста разів. Така ситуація пояснюється значними стрибками цін, які значно погіршили споживчі очікування і спровокували суттєве зростання купівлі побутової техніки, інших товарів тривалого користування, навіть продовольчих товарів. У річному ж обчисленні скорочення заощаджень населення, як джерела мобілізації фінансових ресурсів до банківського сектору, становило 26,5%. У структурі депозитів споживачів також відбулися помітні зміни, нові депозити домашніх господарств розміщувалися переважно на короткі строки, до 1 року, зросла частка депозитів на вимогу. Тим самим підтверджуються негативні настрої населення і недовіра до банківської системи. Без покращення соціально-економічної ситуації неможливо сподіватися на активізацію депозитів населення. Як наслідок, не буде нарощуватися кредитний потенціал банківського сектору, оскільки саме депозити фізичних осіб займають переважну частку депозитів у банках (більш як 60%).

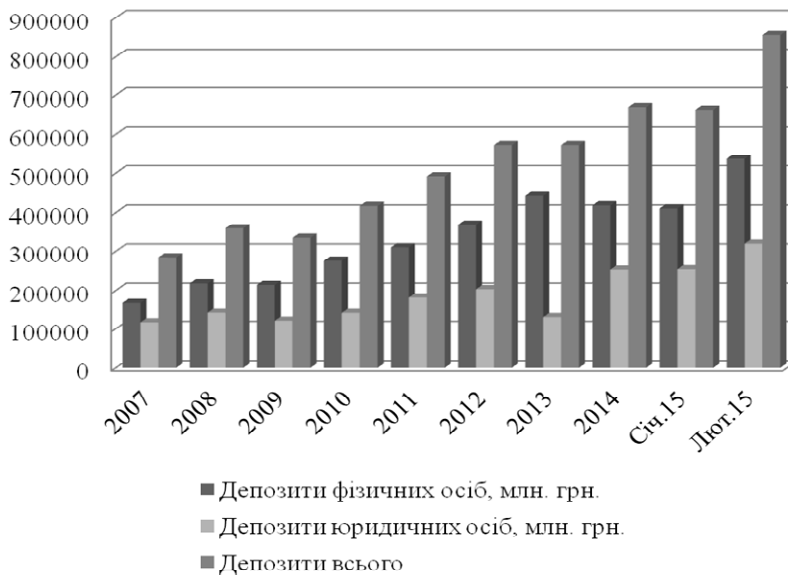
На початку 2015 р. ситуація ще більш загострилася, за показниками січня обсяг депозитів у банках характеризувався подальшою тенденцією зменшення, а саме майже на 2%. Проте, вже у лютому місяці обсяги депозитів зросли на 192612 млн. грн., приріст перевищив 30%. Цьому сприяло у тому числі зростання процентних ставок, зокрема процентні ставки на депозити домашніх господарств зросли за усіма видами валют та за усіма строками погашення, наприклад, на депозити до 2 років процентна ставка зросла на 6,8 процентних пунктів і склала на початку 2015 р. 26,5% річних.

Погіршення соціально-економічної ситуації, зокрема збідніння населення негативно відобразилося не тільки на депозитній діяльності банків, а й на кредитній. При цьому уповільнилося кредитування домашніх господарств, за 2014 рік обсяги нових кредитів знизилися на 43,9% [3, с. 14]. У цілому ж обсяг наданих кредитів банками, незважаючи на фінансово-економічну кризу, має тенденцію до збільшення (рис. 3).

За сучасних умов без отримання кредитів унеможлиблюється розвиток внутрішнього ринку через низьку платоспроможність населення та ускладнюється відновлення реального сектора економіки, що підтверджує

ГРОШІ, ФІНАНСИ, КРЕДИТ

значну роль банківської системи для забезпечення економічного відновлення та подальшого економічного зростання в Україні.

*Рис. 2. Динаміка депозитів у банківській системі у 2007-2015 рр. **

*Розроблено автором на основі даних НБУ [3]

Серед найбільш вагомих проблем банківської системи є значна девальвація гривні, яка за рік знецінилася майже утричі. Високі темпи девальвації гривні були обумовлені становищем на валютному ринку. Ситуація, що склалася унаслідок відмови Національного банку у 2014 р. від багаторічної де-факто прив'язки курсу гривні до долара США, через що відбувся перехід від стабільного до гнучкого обмінного курсу гривні, обумовленого ринковими чинниками: попитом та пропозицією, стала некерованою. За оцінками експертів такий крок був необачним, оскільки він майже зруйнував фінансову систему, оскільки економічна система не була готова до гідних компенсаторів курсової волатильності. Навіть НБУ сам себе розкритикував наприкінці 2014 року, про що свідчить рішення Ради НБУ від 17 грудня 2014 року № 30, в якому керівництво критикувалось і засуджувалося за «ситуативне прийняття рішень у здійсненні монетарної політики, що стало одним із факторів створення надмірного попиту на іноземну валюту на міжбанківському ринку та значною мірою призвело до різкого знецінення гривні» [7].

Загострення проблем банківської системи унаслідок девальвації гривні певним чином обумовлена надмірним рівнем доларизації банківської системи. Якщо у 2008-2010 рр. частка іноземного капіталу у структурному капіталі

банків була на рівні 35-36%, то у 2011-2012 рр. вона перевищувала 40%. Хоча протягом 2014-2015 рр. вона знижувалася і на 1.05.2015 р. становила 28,9%, все одно залишається високою й обумовлює надмірну залежність банків від іноземних валют, здебільшого від долара США.

*Рис. 3. Динаміка кредитів у 2007-2015 рр.**

*Розроблено автором на основі даних НБУ [3]

За умов високої доларизації банківської системи зростає кредитний ризик, погіршується якість балансу банків, дисбалансиється структура активів та зобов'язань, знижується дієвість облікової ставки як інструменту регулюванню грошової маси, а найголовніше – знижується платоспроможність позичальників, особливо за валютними кредитами, унаслідок чого частка заборгованості за кредитами з початку 2015 р. сягнула найбільших розмірів, навіть порівняно із попередньою фінансово-економічною кризою 2008-2009 рр. Якщо на початок 2014 р. частка заборгованості за кредитами коливалася на рівні 7,7%, то на початок 2015 р. вона зросла до 13,7%, а за перші місяці 2015 р. збільшилася ще майже на 5% [8]. Все це свідчить про погіршення платоспроможності позичальників, що значно дестабілізує банківську систему і негативно відображається на можливостях банків обслуговувати свої зобов'язання. У свою чергу, збільшується недовіра до банківської системи, яка без залучення фінансових ресурсів та зміцнення свого кредитного потенціалу не зможе подолати негативні наслідки та почати розвиватися.

Таким чином, за умов стрімкого зростання курсу гривні, що обумовлює її знецінення, у банківському секторі загострюються такі проблеми:

1) підвищується кредитна заборгованість, яка у 2015 р. вже сягає критичних розмірів;

2) знижується депозитна активність у національній валюті, зростає кількість випадків дострокового зняття депозитів, переведення заощаджень з депозитів на іноземну валюту;

3) зростає недовіра до банківської системи.

Зростання інфляційних ризиків спонукало НБУ у межах грошово-кредитного регулювання підвищити облікову ставку із 19,5%, яка діяла з 6.02.2015 р., до 30% з 4.03.2015 р. Поясненням НБУ з цього питання є намір активно застосовувати процентну політику для стримування девальваційного тиску на гривню унаслідок її значного знецінення, яке є надмірним і таким, що не відповідає фундаментальним макроекономічним параметрам [11].

Зазначене потребує вжиття Національним банком України комплексних заходів зі зниження напруги на грошово-кредитному ринку та нівелювання ризиків для цінової стабільності в середньостроковій перспективі. Це рішення НБУ також піддалося суворій критиці. О. Одосій відзначив: «Кульмінаційним, і, мабуть, найбільш шедевральним рішенням НБУ стало підвищення з 04 березня 2015 року облікової ставки із 19,5% до 30,0% річних з відповідним коригуванням процентних ставок за активними та пасивними операціями НБУ з регулювання ліквідності банківської системи». Постає питання: чи варто намагання підвищити привабливість гривні й унеможливити спекуляції банками зниження ліквідності банків, до якої неминуче призведе підвищення облікової ставки до такого високого рівня? За цих умов банки вимушені будуть суттєво підняти процентні ставки за кредитами, які стануть недоступними та нецікавими як для домогосподарств, так і для господарюючих суб'єктів. Підтвердженням цього стало значне падіння обсягів кредитів у березні 2015 р. на 11,4% порівняно із лютим та ще на 6,6% – у квітні. За такої ситуації банківська система просто не зможе виходити із кризи та розвиватися.

Особливої уваги потребує боротьба із корупцією та порушеннями законодавства у банківській сфері. Викривлення окремими банками статистичної звітності ускладнюють можливості оцінки реальних масштабів кредитування банками пов'язаних осіб [1]. Видача кредитів свідомо неплатоспроможним суб'єктам за підробленими документами значно підвищує ризик неповернення кредитів та зростання заборгованості за ними, що, у свою чергу, значно погіршує активи банків і змушує їх збільшувати резерви для виконання зобов'язань. Це є однією із проблем, яка загострила кризу у банківській сфері у 2008-2009 рр. та має значні негативні наслідки у сучасних умовах.

Висновок. Банківська система в Україні розвивається у вкрай складних умовах, які обумовлюють значні ризики, нестабільність та невизначеність фінансово-економічної ситуації. Проблема ускладнюється ще і тим, що у таких умовах керівництво країни та НБУ опинилися перед складним вибором щодо регулюючих дій, прийняття яких в окремих випадках є недоцільним та неефективним, що посилює кризову ситуацію. Загалом ключовими проблемами банківської системи в сучасних умовах слід визнати наступні: високі темпи інфляції та девальвація національної грошової одиниці, що посилює вразливість банківської системи; зниження показників розвитку та погіршення ситуації у реальному секторі економіки; обмежені можливості мобілізації ресурсів на ринку фінансових послуг та зміцнення кредитного потенціалу банків; високий рівень доларизації банківської системи підвищує залежність банків від коливань курсів іноземних валют; непопулярні регулятивні рішення НБУ; погіршення якості кредитного портфелю банків, суттєве зростання заборгованості за кредитами та їх неповернення; корупція у банківській системі; погіршення соціально-економічної ситуації: зростання безробіття та зменшення реальних доходів населення на фоні високих темпів інфляції спричинило зростання споживчих витрат та зменшення обсягу заощаджень, призвело до звуження внутрішнього ринку.

Для стабілізації банківської системи та її подальшого розвитку потрібні системні заходи, які мають включати: прискорення реформування валютно-курсової, монетарної та бюджетно-фіскальної політик, усіх секторів економіки; пошук механізмів та інструментів уповільнення інфляційно-девальваційних процесів; скасування адміністративних заходів, запроваджених у терміновому порядку для стримування тиску на платіжний баланс; розробку та запровадження дієвих механізмів управління банківськими ризиками, пошук інструментів їх мінімізації; державне сприяння урегулюванню питань валютних кредитів та роботи банків з проблемною заборгованістю; удосконалення нормативно-правових актів та прийняття необхідних для забезпечення належних інституційних умов відновлення банківської системи; проведення систематичного стратегічного аналізу умов функціонування банківської системи та розробці на цій основі адаптивних (антикризових) заходів; системні заходи, спрямовані на підвищення рентабельності активів та капіталу; подальше виведення з ринку проблемних неплатоспроможних банків; удосконалення підходів до регулювання операцій банків з пов'язаними особами та виявлення реальних обсягів операцій з ними і вжиття заходів, спрямованих на їх зменшення; активізацію банківського маркетингу для покращення іміджу банківського сектору, розвитку ринку банківських послуг, пошук резервів підвищення доходів банків саме через надання банківських послуг.

З одного боку, для відновлення банківської системи необхідним є покращення економічної ситуації, а з іншого боку, саме банківська система має забезпечити інвестиційну підтримку реального сектора економіки, забезпечити умови для економічного відновлення у країні.

Список використаних джерел:

1. Банківська система 2015: виклики та перспективи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <<http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=14741673>>.
2. Болгар Т. М. Проблемні кредити у банківській діяльності в умовах фінансової кризи [Текст] : монографія / Т. М. Болгар; Дніпропетр. ун-т ім. А. Нобеля, Кременчуц. ін-т. – Кременчук: Щербатих О. В., 2013. – С. 288-308.
3. Генеза банківських криз [Текст] : монографія / М. І. Диба, А. М. Мороз, Т. П. Остапишин, О. Г. Коптюх, В. С. Білошапка; ред.: М. І. Диба, А. М. Мороз; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана". – Київ: КНЕУ, 2014. – 578 с.
4. Гладких Д. Ризики і загрози банківській безпеці України / Д. Гладких // Вісник Національного банку України. – 2011. – №4 (230). – С. 14-23.
5. Зміна обсягу валового внутрішнього продукту за 2014 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2014/vvp/ind_vvp/ind_2014_u_n.htm>.
6. Одосій О. Девальвація гривні – результат некомпетентності влади чи об'єктивна реальність? [Електронний ресурс] / О. Одосій. – Режим доступу : <<http://commons.com.ua/devalvatsiya-grivni/>>.
7. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798>.
8. Оцінка економічного стану України за квітень 2015 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <<http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=17600970>>.
9. Перелік банків України, які знаходяться на ліквідації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=75473&cat_id=40259>.
10. Про регулювання грошово-кредитного ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=15111488&cat_id=8092>
11. Тридід О. Складові формування загальної концепції регулювання вітчизняної банківської системи / Тридід О., Погореленко Н. // Вісник НБУ. – 2014. – №8. – С. 34-37.

Violetta Roshylo, Candidate of Economic Sciences,
Chernivtsi Trade and Economics Institute of KNTEU, Chernivtsi

MAIN PROBLEMS OF BANKING SYSTEM IN MODERN CONDITIONS

Annotation

Basing on the analysis of macroeconomic, socio-economic and financial situation in Ukraine the conditions of the banking system are described. The results of banks activity, tendencies credit and deposit activity of banks in the financial and economic crisis are defined. The study identifies key problems of the banking system in modern conditions, among which were highlighted: limited resource mobilization opportunities in financial services and strengthening of the lending capacity of banks; a high level of dollarization of the banking system, which increases the exposure of banks to foreign currency fluctuations; NBU unpopular regulatory decisions; deteriorating quality of loan portfolio, a significant increase in outstanding loans and their non-refoulement; corruption in the banking system. To solve the problems of the banking system in modern conditions a number of system events were prompted.

Keywords: crisis, the banking system, inflation, devaluation, deposit activity, lending activity, the discount rate.

References:

1. The banking system in 2015: Challenges and Prospects. Available at: <<http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?Id=14741673>> (in Ukr.).
2. Bolgar, T.N. (2013). *Problemni kredyty u bankivsk'ij diial'nosti v umovakh finansovoi kryzy* [Bad loans in the banking financial crisis]. Dnipropetrovsk. University of them. A.Nobelya, Kremenchug. Inst. Kremenchug, pp. 288-308 (in Ukr.).
3. Dyba, M.I., Moroz, A.M. et al. (2014). *Heneza bankivsk'kykh kryz* [Genesis banking crises]. Kyiv National Economic University, Kyiv, 578 p. (in Ukr.).
4. Hladkykh, D. (2011). Risks and threats to the security of banking Ukraine. *Visnyk Natsional'noho banku Ukrainy [Bulletin of the National Bank of Ukraine]*, no. 4 (230), pp. 14-23 (in Ukr.).
5. Change the gross domestic product by 2014. Available at: <http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2014/vvp/ind_vvp/ind_2014_u_n.htm> (in Ukr.).
6. Odosij, O. The devaluation of the hryvnia - the result of the incompetence of the authorities or objective reality? Available at: <<http://commons.com.ua/devalvatsiya-grivni/>> (in Ukr.).
7. The main indicis of banks of Ukraine. Available at: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798> (in Ukr.).
8. Assessment of economic situation in Ukraine on April 2015. Available at: <<http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?Id=17600970>> (in Ukr.).
9. The list of banks in Ukraine that are in liquidation. Available at: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?Art_id=75473&cat_id=40259> (in Ukr.).
10. On the regulation of money market. Available at: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=15111488&cat_id=8092> (in Ukr.).
11. Trydid, A., Pohorelenko, N. (2014). Components forming the general concept of regulating the domestic banking system. *Visnyk Natsional'noho banku Ukrainy [Bulletin of the National Bank of Ukraine]*, no. 8, pp. 34-37 (in Ukr.).

УДК 336.748.12(477)(045)

В.Т. Сусіденко, д.е.н.,

Ужгородський торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Ужгород

Ю.В. Сусіденко, к.е.н.,

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Вінниця

**ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ІНФЛЯЦІЇ В УКРАЇНІ:
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Анотація

Досліджено сучасний стан та особливості регулювання інфляції в Україні, встановлено її причини та наслідки. Проаналізовано індекс споживчих цін як один із основних показників, що характеризує інфляційні процеси в економіці. Розглянуто основні методи управління інфляцією в ринковій економіці. Визначено, що для боротьби з інфляцією або з метою її зниження необхідно мати значні сили і матеріальні витрати, оперативно застосовувати комплекс заходів в усіх сферах господарського і суспільного життя. Розглянуто довгострокову антиінфляційну програму, яка б включала заходи, що стримували б розвиток інфляції. Було запропоновано заходи щодо забезпечення стабільності грошової одиниці України, зокрема здійснення короткострокових